

Matičinem koncertu dosegel vsestranski uspeh. Zbirka prinaša troje Adamičevih samospenov: „Na lipici zeleni“, „Pri studencu“ in „Planinec“, dvoje Pavčičevih: „Pastarica“, „Pred durmi“ in enega Vl. Flögla „Jednom kad za tihih majskih noči . . .“

Viktor Parma, Povodni mož. Balada, zložil France Prešeren. Za soli, zbor in orkester uglasbil in slavnemu pevskemu zboru „Glasbene Matice“ poklonil. V založbi Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Ljubljana 1911. 4°. Priredba za klavir. Cena 4. K.

Na razpolago mi je, žal, samo klavirska priredba, in sicer dokaj nesrečna. Pevski del je pisan med klavir, izvzemši nekatera mesta, kjer ni šlo drugače. Morda je to iz ekonomičnih ozirov založniku prav, a onemu, ki hoče skladbo z zborom naštudirati — saj se skladba lahko poje menda tudi samo s klavirskim spremljevanjem — pa je to dokaj nerodno.

Skladba je lahko delo, skozi in skozi melodično, spominjajoč semtertam na razne vesele plesne urice; saj pa tudi zna „Povodni mož“ plesati, da je veselje. Parma pozna dobro okus občinstva. Noče ga mučiti in utrujati z modernimi harmoničnimi pridobitvami. Ritmično enostavna, skromno tematično izdelana skladba je prijetno zaokrožena in ne bo povzročila zboru, solistoma pa le izjemno posebnih težav.

Kakšna je instrumentacija, ne vem; zdi pa se mi, da je efektna, kakor to lahko od praktika Parme pričakujemo. Mnogo so naši dnevniki pisali o razdelbi skladbe, o njenih vrlinah in lepotah. Strinjam se z njimi in želim delu in njega skladatelju, da bi se prav mnogokrat izvajalo. Delo je eno izmed redkih slovenskih skladb za orkester, zbor in soli in pomeni v tem oziru obogatitev slovenske glasbene literature.

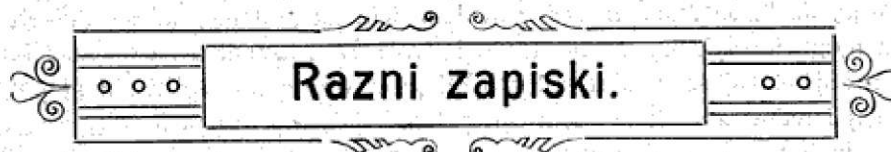
E. Adamič.

Koncert „Glasbene Matice“. „Glasbena Matica“ resno vrši svojo nalogo; v šoli vzgaja muzikalni naraščaj — nad 400 učencev, izdaja izvirne slovenske skladbe in proizvaja na svojih rednih koncertih v zadnjem času, kar posebno pohvalno omenjam, povečini skladbe naših domačih umetnikov. V tem znamenju se je vršil tudi zadnji koncert dne 10. maja v Unionski dvorani. Seveda nam na polju klavirske literature žal še nedostaja večjih del koncertnega značaja, segati moramo po tujem. Naš mladi umetnik g. Anton Trost je otvoril koncertni spored z Mendelssohn-Lisztovo Svatbeno koračnico in rajem vil iz „Sen poletne noči“, kateri je dodal Chopinov Notturmo op. 48. št. 1, in ga zaključil z Beethovnovim tretjim koncertom. Njegovo igro smo občudovali: markantnost v ustopih in izredna tehnika spojena z globokim čuvstvenim umevanjem. Na tem polju je g. Trostu, sedanjemu gojencu akademije za glasbo in upodabljačo umetnost na Dunaju, osigurana sijajna bodočnost. — Kot koncertna pevka z lastnim programom je prvič nastopila pred širjim občinstvom gdč. P. Bolè. Njen ljubki, srebrnočisti in fino izšolani glas se nam je hitro omilil. Njeno petje je lahko, neprisiljeno in prisrčno in prav zaradi tega tako lepo. Slišali smo Devovo „Kanglico“ in „Pastirico“, Lajovčevo globoko zamišljeno „Serenado“ in arijo „Casta diva“ iz Bellinijeve opere „Norma“. Posebno zadnja izmed navedenih točk zahteva od pevke vzpričo mnogih težkih koloratur posebno izvežbanost glasu; gdč. Bolè jih je izvedla z veliko preciznostjo, za kar ji gre neomejeno priznanje. Ko pa postane njen glas še nekoliko polnejši, kar je gotovo pričakovati, bomo imeli v njej najboljšo interpretinjo one miline, ki se nam izraža v staroitalijanskih arijah. H koncu je dodala ljubko Taubertovo pesmico „Ptiček v gozdu“, ki nam je znana že izza lanskega šolskega koncerta „Glasbene Matice“.

Glavna točka sporeda pa je bil Viktorja Parme „Povodni mož“, balada za soli, za zbor in orkester, zložena na Prešernovo besedilo. Ker je muzikalično-strokovna analiza te najnovejše slovenske kompozicije v večjem stilu odmenjena drugemu ocenjevalcu, poročam le, da je bilo izvajanje prav dobro, kar bodi povedano v posebno čast in priznanje g. koncertnemu vodji Mateju Hubadu; žal, da orkester ni bil tako popoln, kakor si ga je gotovo želel g. skladatelj, ki mu je bil poveril glavno vlogo. Pevski zbor „Glasbene Matice“ pa se je naravnost odlikoval po impozantnem nastopu in dovršenem izvajanju; posebno pohvalno omenim polnodoneči alt, ki je doslej včasih nekoliko zaostajal za drugimi glasovi. Prav zadovoljivo sta izvedla vlogo Urške gđ. Bolè in vlogo povodnega moža g. Kovač. — Pravo besedilo Prešernove balade smo slišali od pevskega zbora; motilo pa je, da smo imeli pred seboj na koncertnih listkih drugo. — Dvorana je bila polna, razpoloženje prav dobro. „Glasbeni Matici“ je čestitati na lepem uspehu.

Prof. Anton Jeršinić.

Zvonova znanstvena kritika. Pisec „Ustave in uprave ilirskih dežel“ odgovarja pod gorenjim naslovom v 3. št. „Vede“ na moje naznanilo njegovega dela v 3. št. letošnjega „Ljubljanskega Zvona“. Njegov odgovor mi je priča, da žive na Slovenskem še vedno ljudje, ki mislijo, da jih je dolžan vsak hvaliti, ki so torej podobni prvakom naše rodoljubne dobe, ki je bila vsa zaljubljena v citate. Sicer ni moja navada odgovarjati, a tu se mi zdi potrebno, ker spada, kakor se mi vidi, tudi gospod avtor omenjenega dela med one ljudi slabega živčevja, katere prime kar mrzlica, če vidijo kje kakega slovenskega profesorja ali filologa pri delu. Po mojem skromnem mnenju pa ni nikdo zato omejen, ker je profesor ali filolog.

V tem smo si menda vsi edini, da naj ne pobija astronom lirika in sanskritist naukov narodnega gospodarja, a tudi v tem menda, da sme vsakdo izreči svoje pošteno mnenje o knjigi, katere snov mu je kolikor toliko znana, če govori v mejah, ki ne prestopajo njegovega obzorja. Toliko zdravega razuma mi pa že lahko prepušča gospod pisec „Ustave in uprave ilirskih dežel“, da lahko sodim, kaj je njegovo, kaj tuje, ker mi je sam olajšal to sodbo s točno navedbo virov, zaradi katerih števila in tehtnosti ga visoko cenim, kakor sem povedal v referatu. Samostojnosti mu sploh nisem odrekel, kakor mu je ni „Správni obzor“, na katerega se sklicuje. Želel sem le, da bi bil odločneje reagiral na tuje nazore in pokazal še v večji meri „zmisel za pravo ocenjevanje pomena pozitivnega prava z ozirom na mnogokrat meglene nauke občnega državnega nauka in sociologije“. K temu pa me niso zavedli njegovi mnogoštevilni citati, ampak visoko mnenje o zmožnostih gospoda pisatelja, kar sem dovolj jasno povedal v naznanilu. Čemu neki išče gospod pisec drugje vzroka?

Iz česa sklepa gospod avtor, da se mu ne morem „načuditi, da ima drugačen slog in jezik ko kak viničar z Dolenjskega ali pa drvar z Gorenjskega“, ne vem. Saj sem vendar izrazil željo, da naj bi bolj pazil na svojo metodo, svoj slog in svoj jezik, na stvari, o katerih ni moje mnenje glede gospoda pisca osamljeno. Slog je sicer zelo relativen pojem, zato se lahko postavi gospod pisec na stališče, da so vsi, katerim ne ugaja njegova pisava, „slepici, ki ne vidijo mamljivega bleska